

อุบัติการณ์ของปรสิตทางเดินอาหารของแพะสายพันธุ์บอร์ในจังหวัดบึงกาฬ

ที่ตรวจโดยใช้เทคนิคการทำให้เข้มข้นโดยฟอร์มาลิน - เอทิลอะซิเตท

Investigation of Gastrointestinal Parasite Prevalence in Boer Goats of Bueng Kan, Thailand Using the Formalin-Ethyl Acetate Concentration Technique

วิภูวัจน์ ศรีชัยวงษ์¹, สุภาวดี โสตาภักดิ์²

บทคัดย่อ

การติดเชื้อปรสิตในระบบทางเดินอาหาร เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญสำหรับแพะ การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความชุกของปรสิตทางเดินอาหารของแพะและบันทึกข้อมูลระบาดวิทยาของแพะสายพันธุ์บอร์ที่ติดเชื้อปรสิตในระบบทางเดินอาหารในจังหวัดบึงกาฬ แพะจำนวน 366 ตัว จากฝูงแพะขนาดเล็ก 135 ฝูงที่เข้าร่วมการศึกษาทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดบึงกาฬ ตัวอย่างอุจจาระสดจากทวารหนักของแพะแต่ละตัว อย่างน้อย 10 กรัม ใส่ในถุงพลาสติกซิปล็อก เก็บไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยใช้เทคนิคฟอร์มาลิน-เอทิลอะซิเตท การศึกษานี้พบความชุกของ *Strongyle*, *Strongyloides* spp., *Trichuris* spp., *Paramphistomum* spp., *Moniezia* spp. และ *Eimeria* spp. oocysts ของแพะเท่ากับร้อยละ 94.82, 83.38, 71.12, 50.14, 32.97 และ 54.50 ตามลำดับ การศึกษาในครั้งนี้ได้แสดงลักษณะการติดเชื้อพยาธิตัวกลมเพียงชนิดเดียวร้อยละ 2.49 ติดเชื้อพยาธิตัวกลม 2 ชนิดร้อยละ 8.75 ติดเชื้อพยาธิตัวกลม 3 ชนิดร้อยละ 7.65 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิตัวตืดร้อยละ 5.73 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิใบไม้ร้อยละ 15.57 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับโปรโตซัวร์ร้อยละ 16.38 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิตัวตืดและโปรโตซัวร์ร้อยละ 8.74 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิใบไม้และพยาธิตัวตืดร้อยละ 2.46 ติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิใบไม้และโปรโตซัวร์ร้อยละ 16.66 และติดเชื้อพยาธิตัวกลมร่วมกับพยาธิใบไม้ พยาธิตัวตืดและโปรโตซัวร์ร้อยละ 15.57 ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า แพะตัวเมียมีแนวโน้มที่จะติดเชื้อ *Strongyle*, *Moniezia* spp. และ *Eimeria* spp. มากกว่าแพะเพศผู้ ในขณะที่แพะเพศผู้มีแนวโน้มที่จะติดเชื้อ *Strongyloides* spp. และ *Paramphistomum* spp. มากกว่าแพะเพศเมีย ในขณะที่เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยด้านอายุ แพะที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะติดเชื้อ *Trichuris* spp., *Paramphistomum* spp. และ *Eimeria* spp. มากกว่าในแพะอายุมาก ในขณะที่แพะอายุมากมีแนวโน้มที่จะติดเชื้อ *Strongyle* มากกว่าแพะอายุน้อย ๆ การศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ฝูงแพะสายพันธุ์บอร์ในจังหวัดบึงกาฬพบการติดพยาธิตัวกลมร้อยละ 100 ของฝูง และมีการติดเชื้อปรสิตอื่นร่วมด้วยเช่น พยาธิใบไม้ พยาธิตัวตืดและโปรโตซัวร์ นอกจากนี้ เพศและอายุยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความอ่อนไหวต่อการติดเชื้อปรสิตในระบบทางเดินอาหารของแพะสายพันธุ์บอร์ ผลการศึกษานี้ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์ในการจัดการการเลี้ยงแพะที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายไปที่ชนิดของปรสิตในระบบทางเดินอาหารแพะ เพื่อวางแผนในการจัดการโปรแกรมในการถ่ายพยาธิในแพะอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ : ความชุก แพะสายพันธุ์บอร์ พยาธิตัวกลม พยาธิตัวตืด พยาธิใบไม้ โปรโตซัวร์

¹สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ 38000

²สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 38220